

Bruselj, 15.12.2017
COM(2017) 767 final

**POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU
O ZUNANJIH UKREPIH EIB S PRORAČUNSKIM JAMSTVOM EU V LETU 2016**

{SWD(2017) 460 final}

1. UVOD

V okviru partnerstva med Evropsko komisijo in Evropsko investicijsko banko (EIB) se mandat za zunanja posojila (v nadaljnjem besedilu: ELM) že dolgo uspešno uporablja. EU v okviru ELM zagotavlja jamstvo iz proračuna EU, da EIB omogoča povečanje posojil zunaj EU v podporo politik EU. ELM podpira dejavnost EIB v predpristopnih državah, vzhodnem in južnem sosedstvu, Aziji, Latinski Ameriki in Južni Afriki. V sedanjem obdobju ELM (2014–2020) je iz proračuna EU za dejavnosti EIB zagotovljenih 27 milijard EUR¹.

To poročilo vsebuje pregled dejavnosti EIB v okviru jamstva EU v letu 2016 ter dosežene glavne rezultate in učinke, vključno z informacijami o pričakovanih prihodnjih učinkih financiranja, podpisanih leta 2016, na podlagi okvira EIB za merjenje rezultatov (Results Measurement – ReM)². Poročilo vključuje tudi povzetek financiranja, ki jih je EIB izvedla brez jamstva EU (tj. na „lastno odgovornost“), da bi se zagotovila celotna slika dejavnosti EIB v teh regijah.

Podrobnejše informacije in statistične razpredelnice o zgoraj navedenih dejavnostih, med drugim na projektni, sektorski, državni in regionalni ravni, so navedene v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije.

2. NAJPOMEMBNEJŠI REZULTATI

EIB je v letu 2016 podpisala pogodbe o financiranju v višini 6,8 milijarde EUR v regijah, ki so zajete v mandatu za zunanja posojila, kar pomeni rahlo povišanje v primerjavi s prejšnjim letom (6,7 milijarde EUR). Od tega je bila več kot polovica financiranja (58 % oziroma 4 milijarde EUR) izvedenega v okviru jamstva EU. Prva pogodba je bila lani podpisana za 54 novih financiranj³.

Vsa nova financiranja v teh regijah naj bi „odlično“ ali „dobro“ prispevala k prednostnim nalogam EU in partnerskih držav v skladu z okvirom EIB za merjenje rezultatov (ReM), ki se izvaja že peto leto.

Okvir EIB za merjenje rezultatov (ReM)

EIB uporablja okvir za merjenje rezultatov (ReM) pri svojih financiranjih zunaj EU za krepitev postopka ocenjevanja projektov ter izboljšanje svoje sposobnosti, da spremlja dejanske dosežene rezultate in poroča o njih. Okvir kaže, kako se s financiranjem EIB skozi čas ustvarjajo realizacije, rezultati in učinki v skladu s cilji ELM. Z okvirom se lahko na primer spremlja, kako se s posojilom za javno vodnogospodarsko službo (vložek) poveča oskrba z varno pitno vodo (realizacija), kar več gospodinjstvom omogoči dostop do varne

¹ Komisija je septembra 2016 predlagala zvišanje zgornje meje za sedanji ELM na 32,3 milijarde EUR (COM(2016) 583 final). Zakonodajni postopek naj bi se končal s sporazumom med Parlamentom in Svetom v drugi polovici leta 2017.

² To poročilo je pripravljeno v skladu z zahtevami iz člena 11 Sklepa 466/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014, s katerim je bil vzpostavljen mandat za zunanja posojila.

³ „Nova“ financiranja so tista, za katera je bila prva pogodba o financiranju podpisana v letu 2016. Ta financiranja predstavljajo odobrena posojila v skupni višini 7,2 milijarde EUR.

vode (rezultat) in vodi do boljšega javnega zdravja v skupnosti (učinek). Namen je osredotočiti se na konkretne rezultate ter tako bolje oceniti prispevek EIB k ciljem mandata in biti sposoben bolje poročati o njem. Okvir ReM se uporablja od leta 2012.

Za približno 90 % novih projektov se pričakuje, da bodo dosegli „dobre“ rezultate v smislu kakovosti in zanesljivosti financiranja, pri čemer naj bi vsak novi projekt dosegel najmanj „sprejemljivo“ raven.

Za več kot 80 % novih projektov se pričakuje, da bodo povezani z „visoko“ ali „znatno“ dodatnostjo EIB, pri čemer naj bi bil vsak novi projekt povezan z najmanj „zmerno“ stopnjo dodatnosti EIB.

Nekateri od najpomembnejših rezultatov, ki se pričakujejo od novih projektov v letu 2016, so:

- skoraj 10 000 posojil za mikropodjetja, MSP in podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ki naj bi pomagala ohraniti približno 544 700 delovnih mest;
- 1,2 milijona potnikov bo imelo koristi od izboljšanega mestnega in železniškega prometa;
- 1,5 milijona ljudi bo imelo koristi od izboljšanih sanitarnih storitev;
- proizvedena energija bo zadoščala za oskrbo 338 000 gospodinjstev;
- 743 200 gospodinjstev bo priključenih na omrežje;
- 469 000 ljudi bo imelo koristi od izboljšane ravnanja z odpadki;
- 150 000 bolnikov na leto se bo zdravilo v novih ali obnovljenih bolnišnicah;
- 37 000 dodatnih študentov bo vpisanih v visokošolske ustanove;
- 4 milijoni ljudi bodo imeli koristi od večsektorskih projektov na področju mestne infrastrukture.

EIB je še naprej dokazovala tudi zavezanost podpori programa EU za podnebne ukrepe. Financiranja EIB, podpisana v regijah, ki jih zajema ELM, ostajajo precej nad 25-odstotnim pragom, določenim v sklepu o ELM. EIB je leta 2016 v regijah ELM za podporo podnebnim ukrepom podpisala posojila v višini 1,9 milijarde EUR, kar je predstavljalo 28 % vseh posojil. Ob koncu leta 2016 je skupni delež podnebnih ukrepov v okviru mandata za obdobje 2014–2020 znašal 34 %. K temu cilju največ prispevajo posojila v Aziji, saj so podnebni ukrepi ključna prednostna naloga za posojila v tej regiji.

Poleg tega bo 27 % skupnega zneska financiranja, podpisanega leta 2016 v regijah ELM (1,8 milijarde EUR), namenjenih podpori horizontalnega cilja regionalnega povezovanja, in sicer prek energetske in prometne povezave, regionalnega zasebnega kapitala in podpore za zblíževanje z razvojem lokalnega zasebnega sektorja.

3. FINANCIRANJA

3.1 PREGLED NOVIH FINANCIRANJ EIB PO CILJIH

Zakonodaja, na kateri temelji ELM, določa tri glavne cilje za vsa financiranja EIB, ki se krijejo s proračunskim jamstvom EU:

- (i) razvoj lokalnega zasebnega sektorja, zlasti pomoč malim in srednjim podjetjem (MSP);

- (ii) razvoj socialne in gospodarske infrastrukture;
- (iii) prilagajanje podnebnim spremembam in ublažitev njihovih posledic.

Regionalno povezovanje med državami, zlasti med predpristopnimi državami, državami sosedstva in EU, je dodatni temeljni cilji za financiranja, ki so namenjena doseganju enega ali več glavnih ciljev.

S predlogom Komisije iz septembra 2016 za spremembo sklepa o ELM⁴ na podlagi vmesnega pregleda⁵ je uveden nov cilj, povezan z odpravljanjem temeljnih vzrokov migracij. O tem novem cilju bi bilo treba poročati v letnem poročilu za naslednje leto po sprejetju spremenjene zakonodaje.

Od skupnega zneska za financiranja, podpisana v regijah ELM v letu 2016, bo 49 % (3,383 milijarde EUR) namenjenih za razvoj lokalnega zasebnega sektorja, večinoma z izboljšanjem dostopa do financiranja za MSP, mikropodjetja in podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo. Dobra polovica zneska (51 % oziroma 3,457 milijarde EUR) bo namenjena razvoju socialne in gospodarske infrastrukture. Vsa financiranja EIB zunaj EU podpirajo enega ali oba navedena cilja.

Skoraj tretjina celotnega zneska bo namenjena cilju v zvezi s podnebnimi ukrepi (28 % oziroma 1,921 milijarde EUR). Ta podpora za prilagajanje podnebnim spremembam in ublažitev njihovih posledic je porazdeljena med 50 posameznih projektov, podpisanih leta 2016, ob upoštevanju prispevka k temu cilju, ki ga zagotavljajo številna financiranja, osredotočena na več sektorjev (na primer kreditne linije, pri katerih se za majhen delež posojil ocenjuje, da podpira naložbe MSP v ukrepe na področju energije iz obnovljivih virov ali energetske učinkovitosti).

Podobno bo 27 % (1,824 milijarde EUR) namenjenih horizontalnemu cilju regionalnega povezovanja prek razvoja infrastrukture in podpore za dostop lokalnega zasebnega sektorja do financiranja.

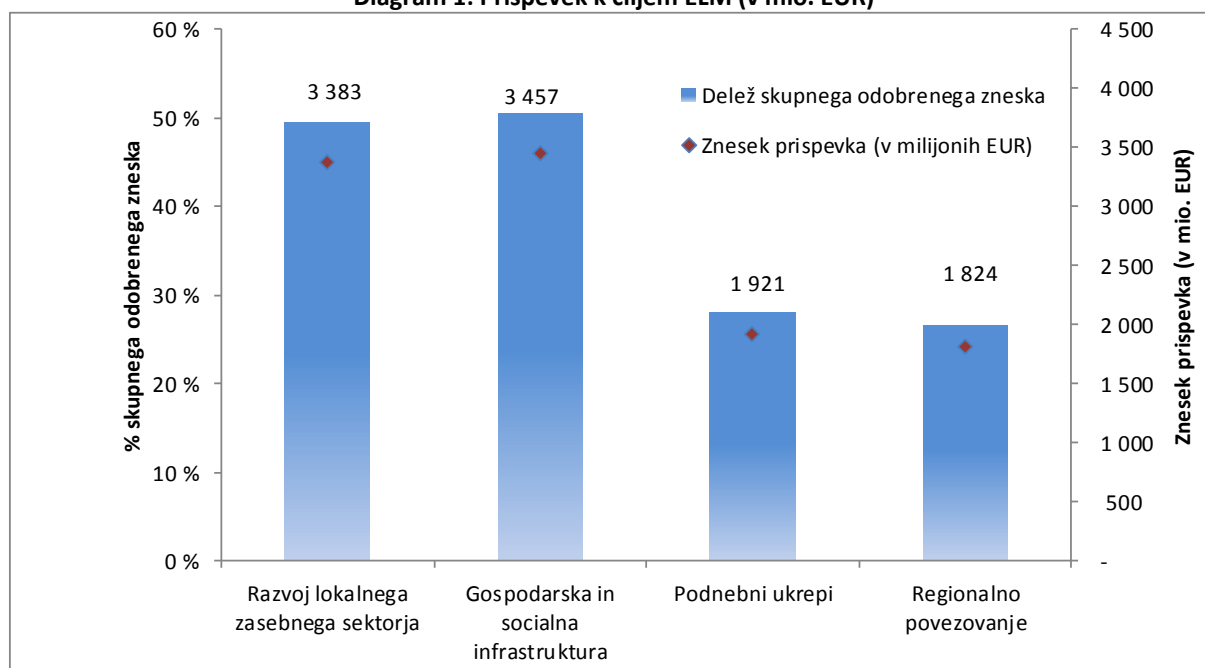
Prispevek dejavnosti EIB k ciljem ELM je prikazan v diagramu 1, pri čemer se upoštevajo financiranja v okviru jamstva ELM in posojil EIB na lastno odgovornost.

---

⁴ COM(2016) 583 final.

⁵ COM(2016) 584 final.

Diagram 1: Prispevek k ciljem ELM (v mio. EUR)

Podrobne informacije o financiranih projektih so na voljo v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije.

Razvoj lokalnega zasebnega sektorja, zlasti pomoči za MSP

Podpora EIB za razvoj lokalnega zasebnega sektorja je namenjena ustvarjanju pogojev, ki ljudem na trgih v razvoju omogočajo, da razvijajo in širijo podjetja ter tako ustvarjajo nova delovna mesta, zapolnjujejo potrebe po blagu in storitvah, premagujejo revščino in pomanjkljivo prehransko varnost ter dvigujejo življenjski standard. Trajnostni socialni in gospodarski razvoj namreč nista mogoča brez takega razvoja zasebnega sektorja.

Ta podpora je možna v različnih oblikah:

- razširitev kreditnih linij na lokalne finančne posrednike (večinoma banke) za nadaljnje posojanje MSP;
- udeležba v skladih zasebnega kapitala in pri tveganem kapitalu za podjetja s potencialom za visoko rast;
- financiranje lastniškega kapitala za ponudnike mikrofinanciranja;
- neposredna posojila večjim podjetjem.

Razvoj lokalnega zasebnega sektorja bo podpiralo 26 novih projektov, podpisanih leta 2016. Odobreno financiranje EIB za te projekte znaša skupaj 3,7 milijarde EUR. Od tega je 22 kreditnih linij, ki podpirajo MSP, štiri pa so posojila za projekte na področju infrastrukture ter raziskav in razvoja, ki se izvajajo v zasebnem sektorju in ki bodo prispevali tudi k razvoju lokalnega zasebnega sektorja.

Podpiranje podeželskih MSP v Armeniji

Za armensko gospodarstvo sta v zadnjih letih značilna intenzivna rast in zmanjševanje

revščine, vendar sta potrebni diverzifikacija gospodarstva in okrepitev sektorja MSP, zlasti na razmeroma nerazvitih podeželskih območjih. MSP se spopadajo z omejenim dostopom do financiranja, kar kaže, da lokalne banke same nimajo neposrednega dostopa do kapitalskih trgov in so večinoma odvisne od kratkoročnih virov financiranja.

Posojilo Apex za Armenijo, podpisano leta 2014, je pomagalo izboljšati ta položaj z zagotovitvijo dolgoročnega financiranja za lokalne banke prek centralne banke Armenije. Posojilo je krito z jamstvom EU v okviru mandata za zunanja posojila. Ta sredstva so bila v celoti dodeljena do konca leta 2016, dosegla pa so 113 podjetij, ki po poročilih zaposlujejo 6 357 ljudi (v povprečju 56 zaposlenih). Gre večinoma za podjetja v sektorju kmetijstva, predelave živil, nastanitev ter priprave in dostave hrane. Zagotovljena posojila, ki imajo povprečno zapadlost več kot pet let, so za financiranje produktivnih naložb veliko ugodnejša kot pogoji, ki so običajno na voljo za MSP. Po ocenah bi lahko ta posojila pomagala ustvariti nekaj več kot 2 000 dodatnih delovnih mest.

Zadruga Araks-2 zaposluje približno 24 ljudi, pri čemer uporablja lokalno proizvodnjo mleka za proizvodnjo več vrst sira. Petletna posojila, ki jih je financirala EIB, v skupnem znesku 95 000 EUR je uporabila za nakup novega pasterizatorja, sirarskih modelov in surovin, kar ji je omogočilo povečanje proizvodnje. V prihodnosti načrtuje naložbe za potrojitev proizvodne zmogljivosti in povečanje deleža izvoza v prodaji na vsaj 35 %.

Razvoj socialne in gospodarske infrastrukture

Razvoj socialne in gospodarske infrastrukture – vse od cest in energetskih sistemov do zdravstvenih ustanov in širokopasovnih internetnih storitev – je eden od stebrov razvojnega procesa. Je tudi področje, na katerem je javno financiranje pogosto ključnega pomena, saj so infrastrukturne dobrine pogosto javne dobrine, katerih veliki pozitivni učinki se prelivajo na gospodarstvo, okolje in blagostanje ljudi. EIB s podporo jamstva EU v okviru ELM podpira infrastrukturne projekte v različnih sektorjih.

V letu 2016 je bilo 33 novih projektov, ki so prispevali k razvoju socialne in gospodarske infrastrukture v regijah ELM. Odobreno financiranje EIB za te projekte znaša skupaj 3,6 milijarde EUR.

EIB ja podpisala 12 novih projektov v prometnem sektorju, pri čemer se je obseg posojil v primerjavi s prejšnjim letom povečal (2,1 milijarde EUR leta 2016). Približno polovica tega zneska je bila namenjena mestnemu javnemu prevozu in železnicam.

Leta 2016 je EIB podpisala pogodbe za šest novih projektov v energetskem sektorju (493 milijonov EUR), pri čemer je bila temu področju namenjena manjša pozornost kot leto pred tem. Manj je večjih projektov na področju proizvodnje energije, več pozornosti pa je namenjene manjšim shemam, ki vključujejo proizvodnjo energije iz obnovljivih virov. Največji projekti na področju proizvodnje energije so v Turčiji, kjer sta projekt vetrne elektrarne Fina Enerji in kreditna linija pri banki Isbank, ki se bo osredotočala posebej na sheme za energijo iz obnovljivih virov in energetska učinkovitost, ki naj bi ustvarile dovolj energije za oskrbo približno 105 000 gospodinjstev. Z novimi projekti iz leta 2016 bo skupaj proizvedena energija, ki bi zadoščala za oskrbo približno 338 000 gospodinjstev.

Podpora za občinsko infrastrukturo in vodo/sanitarne storitve

EIB je lani podpisala pogodbi za dva projekta v vodnem in sanitarnem sektorju, ki vključujeta 129 milijonov EUR posojil in dodatnih 15 milijonov EUR, namenjenih ravnanju s trdnimi odpadki. Vsako od teh financiranj je krito z jamstvom EU v okviru mandata za zunanja posojila. Dva projekta na področju čiščenja odpadnih voda v Panami in Tuniziji bosta namenjena skupaj približno 1,5 milijona prebivalcem ter bosta prispevala k čistejši vodi v Panamskem zalivu in Sredozemlju. Novi projekt v sektorju bo podpiral številne sisteme oskrbe z vodo, čiščenja odpadne vode in ravnanja s trdnimi odpadki v Kirgiški republiki.

Trije novi projekti podpirajo načrte obnove ali razvoja mest, ki bodo vključevali veliko različnih infrastrukturnih sektorjev. Odziv na grozovit potres, ki je aprila 2016 prizadel zahodne dele Ekvadorja, bo pomenil projekt (159 milijonov EUR), namenjen financiranju obnove in ponovne vzpostavitve poškodovane infrastrukture, kot so ceste, vodovodni in električni sistemi, telekomunikacije in občinske stavbe. Podobno bo 100 milijonov EUR namenjenih podpori za popravilo infrastrukture, ki je bila poškodovana v nedavnih poplavah v Tbilisiju. V okviru tretjega projekta bodo lokalnim organom v Gruziji zagotovljena sredstva za posodobitev lokalne infrastrukture in izboljšanje zagotavljanja storitev za lokalne prebivalce.

Prilagajanje podnebnim spremembam in ublažitev njihovih posledic

Ker so tako vzroki kot učinki podnebnih sprememb globalni, je podaljšanje in razširitev financiranja podnebnih ukrepov prek meja držav članic bistven del zunanje in razvojne politike EU. EIB ima pri teh prizadevanjih osrednjo vlogo, zlasti po sklenitvi prelomnega globalnega sporazuma v Parizu leta 2015, ki je začel veljati na konferenci UNFCCC novembra 2016. EIB je že zdaj zelo uspešna pri mobilizaciji finančnih sredstev, ki jih ponuja za podporo državam v EU in zunaj nje, s čimer podpira njihove nacionalno določene prispevke, nacionalne načrte in strategije za prilagajanje podnebnim spremembam in blažitev njihovih posledic ter nizkoogljične energetske in prometne politike.

Od novih posojil, ki so bila leta 2016 podpisana za regije ELM, bo 1,9 milijarde EUR prispevalo k prilagajanju podnebnim spremembam in ublažitvi njihovih posledic. To bo doseženo z velikim številom projektov v skoraj vseh sektorjih. Vsi ti projekti tudi prispevajo k razvoju lokalnega zasebnega sektorja ali socialne in gospodarske infrastrukture.

V številnih primerih le del projekta prispeva k cilju v zvezi s podnebnimi spremembami, zato se le za določen delež navedenega skupnega zneska posojila poroča, da prispeva k navedenemu cilju. Analiza rezultatov preteklih projektov EIB je pokazala, da številni projekti nekoliko prispevajo k ukrepom na področju podnebnih sprememb, čeprav to ni njihov glavni cilj. Značilen primer je kreditna linija za MSP, pri kateri nekateri naložbeni projekti upravičenih podjetij vključujejo doseganje večje energetske učinkovitosti stavb ali namestitve manjših naprav za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, kot so sončni paneli. Tako v letu 2016 približno 50 novih projektov, od tega 21 kreditnih linij, prispeva k cilju glede podnebnih ukrepov.

Na splošno k temu cilju v letu 2016 daleč največ prispeva promet z nižjimi emisijami CO₂, in sicer 64 % celotnega prispevka, nadaljnjih 21 % pa z novimi posojili za podnebne ukrepe zunaj EU prispevata energija iz obnovljivih virov in energetska učinkovitost. Pomembno vlogo ima še vedno tudi blažitev posledic podnebnih sprememb, kot je preprečevanje emisij

metana v sektorju odpadkov in odpadne vode, medtem ko je prilagajanje podnebnim spremembam prispevalo 3,5 %.

Zmanjševanje odvisnosti od dizelskega goriva na Maldivih

Proizvodnja energije je za Maldive, otočje s 26 koralnimi otoki, pravi izziv. V tej državi se uporabljajo predvsem stari in neučinkoviti dizelski generatorji. Še leta 2012 je uvoz nafte predstavljal 35 % BDP. Posojilo EIB v znesku 45 milijonov EUR, krito z jamstvom EU v okviru mandata za zunanja posojila, je namenjeno podpori projekta, ki naj bi pomagal spremeniti te razmere z namestitvijo vsaj 50-megavatnih hibridnih energetskih sistemov na sončno energijo ali dizelsko gorivo, sestavljenih iz približno 25-megavatnih fotonapetostnih sončnih panelov, nameščenih na strehe in tla, in približno 27-megavatnih zmogljivejših dizelskih generatorjev, pa tudi obnovo približno 430 km distribucijskih daljnovodov ter namestitvijo litij-ionskih baterij in opreme za nadzorni sistem. To bo omogočilo umik zastarelih dizelskih generatorjev z močjo približno 37 MW.

S projektom bo zagotovljene dovolj energije za zadovoljitev potreb približno 110 000 gospodinjstev, omogočil pa bo tudi približno 14 500 novih priključkov na omrežje. Država bo po ocenah z njim prihranila 13,6 milijona EUR na leto zaradi manjšega uvoza goriva, vplival pa bo tudi na zmanjšanje emisij CO₂ in drugih onesnaževal. Med izvajanjem projekta bodo emisije toplogrednih plinov po ocenah znašale 76 kt ekvivalenta CO₂/leto. Vendar se glede na predvidene emisije brez projekta predvideva, da bo zmanjšanje znašalo 34 kt ekvivalenta CO₂/leto.

Regionalno povezovanje

EIB je leta 2016 podpisala 15 novih projektov, ki prispevajo k regionalnemu povezovanju. Odobreno financiranje EIB za te projekte je skupaj znašalo 1,6 milijarde EUR. Ti projekti vključujejo prometne povezave, podporo za zблиževanje z razvojem lokalnega zasebnega sektorja in energetske povezave. Sedem projektov (1 milijarda EUR) je bilo podpisanih za kreditne linije, ki podpirajo dostop do dolgoročnega financiranja za MSP in podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, s čimer podpirajo gospodarsko zблиževanje z EU. Šest od teh projektov se izvaja v Turčiji, eden pa v Bosni in Hercegovini. Dodatna kreditna linija je posebej namenjena MSP v živilskem in kmetijskem sektorju v Gruziji. EIB je podpisala štiri projekte na področju prometa, ki vključujejo posodobitev železnice v Ukrajini in Moldaviji, s katero se bo povečala zmogljivost za storitve potniškega in tovornega prometa, prispevala pa bo tudi k pospeševanju trgovine v regiji in z EU.

3.2 PREGLED FINANCIRANJA EIB PO REGIJAH IN SEKTORJIH

V razpredelnici 1 je podan pregled obsega financiranja EIB v letu 2016 v regijah, ki jih zajema ELM, vključno s tistimi, ki so krita z jamstvom ELM (skupno jamstvo ali kritje političnega tveganja), in tistimi, ki se financirajo v okviru posojil EIB na lastno odgovornost.

Razpredelnica 1: Financiranja EIB, podpisana leta 2016

Regije financiranja (v milijonih EUR)	Financiranja v okviru ELM z jamstvom EU			Posojila EIB na lastno odgovornost	Skupaj
	Splošno zavarovanje	Kritje političnega tveganja	ELM skupaj		
Predpristopne države	582	-	582	2 073	2 655
Sredozemlje	1 061	332	1 393	192	1 585
Vzhodno sosedstvo, Rusija	1 263	354	1 616	-	1 616
Azija	45	-	45	200	245
Srednja Azija	20	-	20	200	220
Latinska Amerika	319	-	319	200	519
Južna Afrika	-	-	-	-	-
Skupaj v regijah mandata	3 289	686	3 975	2 865	6 840

EIB je v letu 2016 v regijah, ki so zajete v ELM, odobrila posojila v višini 6,8 milijarde EUR, medtem ko je skupni znesek posojil znašal 7,9 milijarde EUR (vključno s posojili za države AKP ter čezmorske države in ozemlja). Približno 5,9 milijarde EUR je bilo namenjene predpristopni pomoči (skupna izpostavljenost EIB v Turčiji, krita z jamstvom EU, trenutno predstavlja 9,6 milijarde EUR) in regijama sosedstva (južnemu in vzhodnemu sosedstvu). Preostala sredstva (26 %) so bila odobrena v Aziji, Srednji Aziji in Latinski Ameriki.

V primerjavi z letom 2015 se je skupni obseg financiranja EIB v regijah ELM povečal za 2 % (6,7 milijarde EUR, odobrene leta 2015), kar je rezultat povečanja financiranja za 54 % v okviru posojil na lastno odgovornost (1,9 milijarde EUR leta 2015) in zmanjšanja uporabe jamstva EU za 18 % (4,8 milijarde EUR leta 2015).

Razpredelnica 2: Neto podpisana financiranja na leto in neto podpisana financiranja skupaj v primerjavi s trenutnimi zgornjimi mejami mandata EU v obdobju 2014–2020

v mio. EUR	2014 (H2)	2015	2016	Neto podpisana financiranja (v mio. EUR)	Zgornja meja	Neto podpisana financiranja kot % zgornje meje mandata
Predpristopne države	200	957	582	1 739	8 739	20 %
Sredozemlje	380	1 276	1 393	3 049	9 606	32 %
Vzhodno sosedstvo, Rusija	1 040	1 481	1 593	4 114	4 831	85 %
Azija	45	433	45	523	936	56 %
Srednja Azija	70	70	20	160	182	88 %
Latinska Amerika	219	468	319	1 007	2 289	44 %
Južna Afrika	0	150	0	150	416	36 %
Skupaj	1 954	4 835	3 952	10 741	27 000	40 %

Kot je bilo navedeno, so podpisana financiranja v okviru ELM skupaj znašala 10,7 milijarde EUR, skupna stopnja izkoriščenosti ELM v smislu podpisanih financiranj pa je trenutno 40-odstotna (po preteku približno 38 % časa za izvedbo). Kar zadeva sedanji mandat ELM z zgornjo mejo 27 milijard EUR, je stopnja izkoriščenosti v Srednji Aziji dosegla 88 %

zgornje meje mandata, sledijo pa ji vzhodno sosedstvo s 85 %, Azija s 56 % in Latinska Amerika s 44 %. Opozoriti je treba, da pri teh deležih ni upoštevano predlagano zvišanje zgornje meje ELM, o katerem trenutno razpravljata Svet in Parlament.

Diagram 2: Letni razvoj obsega posojil EIB iz lastnih sredstev

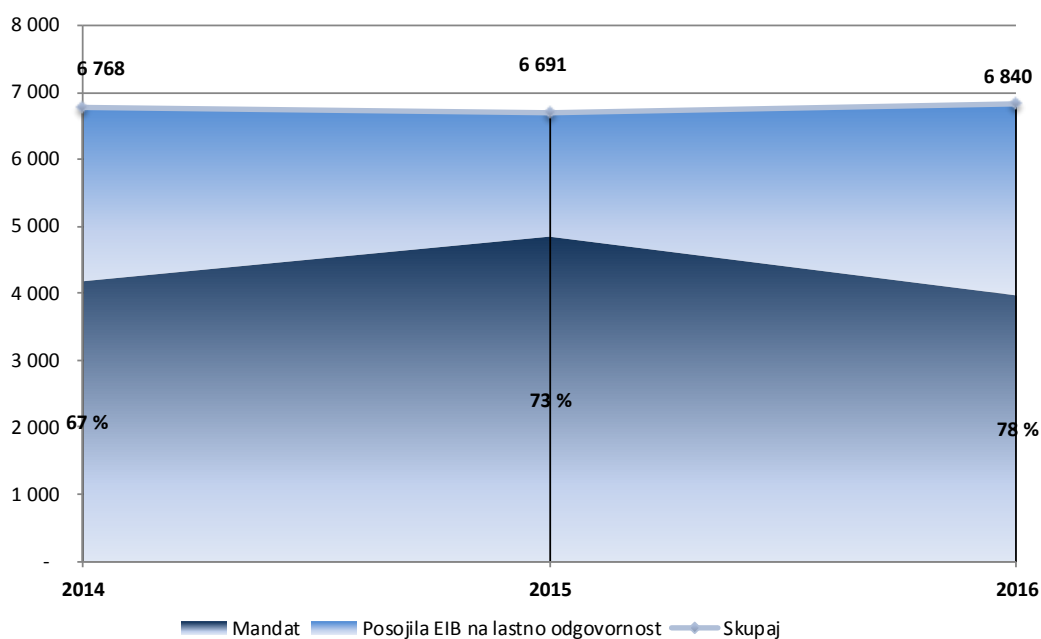

Diagram 2 prikazuje razvoj posojil v okviru ELM in posojil na lastno odgovornost med letoma 2014 in 2016. V navedenem obdobju je bilo v povprečju 64 % financiranja EIB v teh regijah zavarovanega z jamstvom EU, pri čemer so letni deleži znašali od 58 % do 72 %. Število projektov financiranja s pogodbami, ki jih je EIB podpisala v regijah, zajetih v ELM, se je povečalo s 55 leta 2015 na 71 leta 2016. Od teh 71 projektov je bilo 54 projektov „novih“, pri čemer so bile prve pogodbe EIB o financiranju podpisane leta 2016; za 17 projektov je bil del celotnega financiranja EIB zagotovljen s pogodbami, podpisanimi v predhodnih letih.

Razpredelnica 3: Število podpisanih financiranj po regijah (vsa sredstva) v letu 2016

Regije	Sredstva tretjih oseb	V okviru jamstva EU	Na lastno odgovornost EIB	Skupaj
Predpristopne države		8	22	30
Sredozemlje		13	2	15
Vzhodno sosedstvo		16	0	16
Azija		1	1	2
Srednja Azija		1	2	3
Latinska Amerika		4	1	5
Južna Afrika		0	0	0
Skupaj v regijah mandata		43	28	71

Leta 2016 je EIB v primerjavi z letom 2015 znatno povečala posojila na Zahodnem Balkanu (+92 %), kjer so posojila skupno znašala 427 milijonov EUR, in v sredozemskih državah (+12 %), kjer je odobreni znesek dosegel 1,6 milijarde EUR, v okviru izvajanja pobude banke

za ekonomsko odpornost v podporo navedenima regijama. Večina tega zneska je bila namenjena projektom, osredotočenim na zagotavljanje podpore za razvoj lokalnega zasebnega sektorja, zlasti vzpostavitev kreditnih linij za podporo MSP (54 % v Sredozemlju in 64 % na Zahodnem Balkanu).

Leta 2016 so kreditne linije predstavljale 46 % vseh posojil (37,5 % leta 2015), medtem ko jih je bilo 54 % namenjenih financiranju infrastrukturnih in drugih projektov (62,5 % leta 2015), od tega polovica projektom na področju prometa.

K cilju glede razvoja lokalnega zasebnega sektorja so največ prispevala posojila v predpristopnih državah, ki so znašala 1,8 milijarde EUR (52 %), sledila pa so jim posojila v sredozemskih državah v višini 960 milijonov EUR (28 %).

K cilju glede gospodarske in socialne infrastrukture največ prispeva vzhodno sosedstvo, pri čemer je za ta cilj namenjene 1,2 milijarde EUR (34 %) vseh posojil.

Predpristopne države dosegajo boljše rezultate tudi pri doseganju cilja glede regionalnega povezovanja, za katerega je namenjene 1,3 milijarde EUR (69 % vseh sredstev).

Razpredelnica 4: Sektorska porazdelitev financiranj EIB, podpisanih v letu 2016 v regijah, ki so zajete v Sklepu (vsa sredstva)

Oznake vrstic	Predpristopne države	Sredozemske države	Rusija, vzhodna Evropa, južni Kavkaz	Azija	Srednja Azija	Latinska Amerika	Skupaj
Kreditne linije/banke	1 775	849	333		200		3 158
Promet	405	398	781	200		41	1.825
Energetika	223	47	41	45		200	556
Industrija	-	111	111			162	384
Zdravje	185						185
Voda, kanalizacija	41	70			15	46	171
Kmetijstvo, ribištvo, gozdarstvo	-		141				141
Telekomunikacije	-	100					100
Razvoj mest	-		100				100
Izobraževanje	-		9			70	79
Sestavljena infrastruktura	-		75				75
Storitve	26		25				51
Trdni odpadki	-	10			5		15
Skupaj	2 655	1 585	1 616	245	220	519	6 840

3.3 UČINEK IN DODANA VREDNOST FINANCIRANJ EIB

Okvir ReM zagotavlja oceno financiranj EIB med njihovim trajanjem. Pomaga pri izbiri dobrih projektov, ki so v skladu s prednostnimi nalogami EU in pri katerih bo udeležba EIB pomenila dodano vrednost. V fazi ocenjevanja se določijo kazalniki rezultatov z izhodišnimi vrednostmi in cilji, ki zajemajo pričakovane gospodarske, socialne in okoljske rezultate financiranja. Doseganje teh določenih meril uspešnosti se spremlja skozi celoten projekt, o njem pa se poroča ob dveh pomembnih mejnikih: v primeru neposrednih financiranj ob zaključku projekta in tri leta po zaključku projekta („po zaključku“); v primeru skladov zasebnega kapitala ob koncu investicijskega obdobja in ob koncu trajanja skladov ter v primeru posrednega posojanja ob koncu obdobja dodelitve.

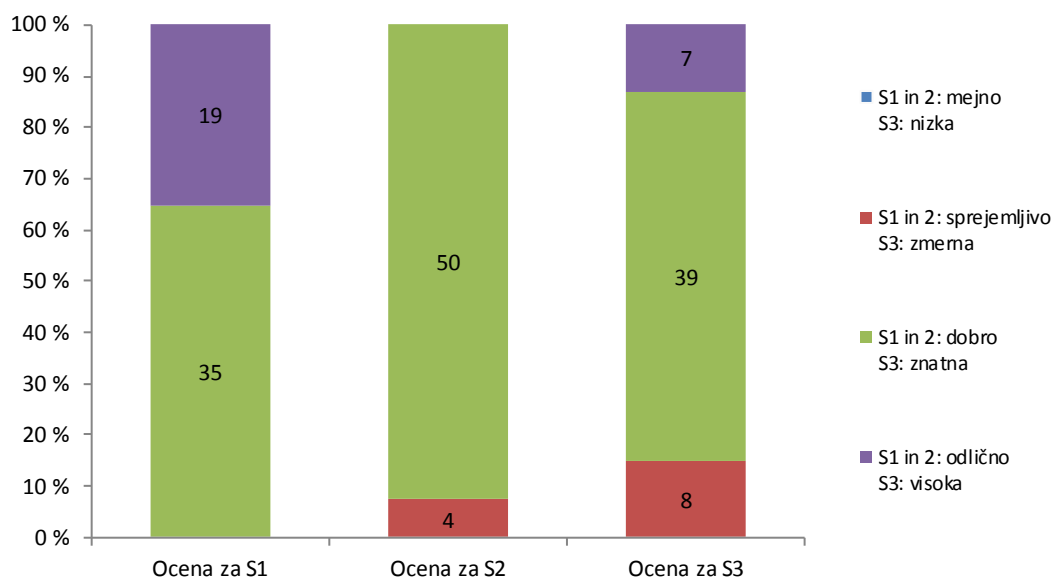
Projekti so ocenjeni glede na tri „stebre“:

- (i) prvi steber ocenjuje pričakovani prispevek k prednostnim nalogam EU in partnerskih držav ter upravičenost v okviru ciljev mandata EIB;
- (ii) drugi steber ocenjuje kakovost in zanesljivost financiranja na podlagi pričakovanih rezultatov;
- (iii) tretji steber ocenjuje pričakovano finančno in nefinančno dodatnost EIB.

V tem delu se poroča o pričakovanih rezultatih pri doseganju ciljev politik EU, kot so bili evidentirani v okviru ReM. Oddelek v zvezi s pričakovanimi rezultati ne zajema vseh pogodb, podpisanih v letu 2016, ampak vse projekte, za katere je bila v letu 2016 podpisana prva pogodba o financiranju (navajajo se kot „novi“ projekti). V tem okviru so bile leta 2016 podpisane pogodbe za 54 novih projektov v regijah ELM. Odobrena posojila EIB, povezana s temi projekti, znašajo skupaj 7,3 milijarde EUR.

Leta 2016 se je v regijah ELM zaključilo 11 projektov, ki so bili prvotno ocenjeni na podlagi okvira ReM, kar je omogočilo celovitejše spremljanje doseženih rezultatov. Med njimi je bilo šest kreditnih linij za MSP in podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, trije infrastrukturni projekti in dva industrijska projekta/projekta R & R.

Diagram 3: Ocene ReM po stebrih za nova financiranja, podpisana leta 2016

Leta 2016 so bili vsi novi projekti v okviru prvega stebra ocenjeni najmanj z oceno „dobro“, kar pomeni, da so skladni s cilji ELM in veliko prispevajo bodisi k nacionalnim razvojnim ciljem bodisi k razvojnim ciljem EU, hkrati pa zmerno prispevajo k drugemu od navedenih ciljev. Devetnajst projektov je bilo zaradi velikega prispevka k prednostnim nalogam EU in nacionalnim razvojnim ciljem ocenjenih z oceno „odlično“.

Ocena za drugi steber temelji na zanesljivosti ter finančni in gospodarski, okoljski in socialni vzdržnosti projekta v primeru neposredno financiranih projektov. Ocena za posredno financiranje temelji na pričakovanih rezultatih, tehtanih s premisleki glede tveganja, kot so bili izmerjeni z zanesljivostjo posrednika in kakovostjo poslovnega okolja. Petdeset projektov v okviru drugega stebra je bilo ocenjenih z oceno „dobro“, pri čemer je bila povprečna ekonomska stopnja donosa v primeru infrastrukturnih projektov 10- do 15-odstotna. Štirje projekti so prejeli oceno „sprejemljivo“, pogosto zaradi okolij z velikim tveganjem, ki

vplivajo na verjetnost doseganja načrtovanih rezultatov. Mednje spadata projekta v Ukrajini in Kirgiški republiki.

V okviru tretjega stebra je bilo sedem projektov ocenjenih z oceno „visoka“, 39 projektov pa z oceno „znatna“.

4. SODELOVANJE EIB Z DRUGIMI

4.1 SODELOVANJE S KOMISIJO

Sodelovanje med EIB in Komisijo pri zadevah, povezanih z mandatom za zunanja posojila, poteka v okviru širšega partnerstva med obema institucijama na številnih področjih, ki segajo od spodbujanja naložb v EU, tudi prek Evropskega sklada za strateške naložbe, do mehanizmov kombiniranja, ki podpirajo EIB, in dejavnosti drugih mednarodnih finančnih institucij zunaj EU.

Sklep o ELM vsebuje zahtevo, da Komisija, ESZD in EIB sodelujejo in krepijo usklajevanje zunanjih ukrepov EIB s cilji zunanje politike EU, da bi čim bolj povečale sinergije med financiranjem EIB in proračunskimi sredstvi EU. To sodelovanje poteka večinoma z rednim in sistematičnim dialogom ter zgodnjim posvetovanjem o politikah, strategijah in uvedbi novih projektov. Memorandum o soglasju (revidiran leta 2013), sklenjen med Komisijo, ESZD in EIB glede sodelovanja in usklajevanja v regijah, ki jih zajema ELM, se še naprej uporablja, na primer prek izmenjave informacij o uvedbi novih projektov in kontaktnih podatkov.

Konkreten primer tega sodelovanja je umestitev pisarn EIB na lokacijo delegacij EU s preselitvijo novih zunanjih pisarn EIB v prostore lokalnih delegacij. Pisarna v Pekingu je bila uradno odprta 30. maja 2016 ter pokriva Kitajsko in Mongolijo. Poleg tega je bila v prvem četrtletju leta 2017 odprta pisarna v New Delhiju.

Mehanizmi EU za kombiniranje ponujajo dodatno možnost za strukturirano sodelovanje. Kombiniranje prinaša trdne odnose na področju sofinanciranja z drugimi mednarodnimi finančnimi institucijami in uskladitev s politikami in prednostnimi nalogami EU glede na razmere v vsaki zadevni državi. Poleg tega struktura upravljanja teh zmogljivosti omogoča in zahteva tesno usklajevanje in sodelovanje s Komisijo, ESZD in drugimi mednarodnimi finančnimi institucijami, preden se projekt predloži za kombiniranje nepovratnih sredstev s posojili EIB.

EIB je leta 2016 še naprej dejavno sodelovala v regionalnih mehanizmih kombiniranja. Leta 2016 je bilo odobrenih ali podpisanih 177,32 milijona EUR prispevkov, financiranih iz proračuna EU (nepovratna sredstva, tehnična pomoč, tvegani kapital), ki jih je upravljala EIB in so dopolnila financiranje EIB v regijah ELM (39 milijonov EUR iz proračunskih sredstev EU, ki dopolnjujejo posojila EIB v Skladu za spodbujanje naložb v sosedstvo, 53 milijonov EUR v Skladu za spodbujanje naložb na Zahodnem Balkanu, 18 milijonov EUR v Skladu za spodbujanje naložb v Latinski Ameriki, 18 milijonov EUR v partnerstvu za spodbujanje energetske učinkovitosti in varstva okolja v vzhodni Evropi, 5,32 milijona EUR v skrbniškem skladu EIB za tehnično pomoč vzhodnemu partnerstvu, 1,64 milijona EUR v FEMIP in 41 milijonov EUR za tvegani kapital). EIB je tesno sodelovala s Komisijo v tehnični skupini strokovnjakov Platforme EU za kombinirano financiranje v okviru zunanjega

sodelovanja (EUBEC). Natančen seznam financiranj iz proračuna Unije, ki jih upravlja EIB (tehnična pomoč, nepovratna sredstva, lastniški kapital), v letu 2015 je v delovnem dokumentu služb Komisije.

Komisija še naprej dejavno sodeluje z EIB na številnih drugih področjih politike, tudi pri obravnavanju nekooperativnih davčnih jurisdikcij. Januarja 2016 je Komisija sprejela nov sveženj proti izogibanju davkom, ki vsebuje sklop pobud za močnejše in bolj usklajeno stališče EU glede zlorab na področju davka od dohodkov pravnih oseb – znotraj in zunaj enotnega trga. Sveženj dodatno razširja merila, ki predstavljajo dobro davčno upravljanje, vključno z ukrepi za bolj proti agresivnemu davčnemu načrtovanju. Ta sveženj odraža razprave v Svetu, priporočila Evropskega parlamenta ter rezultate projekta OECD o eroziji davčne osnove in preusmerjanju dobička. EIB je januarja 2017 predstavila vmesni pristop k svoji politiki za pomanjkljivo regulirane, nepregledne in nekooperativne jurisdikcije ter davčno občutljive jurisdikcije.

Natančni vidiki medinstitucionalnega sodelovanja med EIB, Komisijo in ESZD v podporo prednostnim nalogam EU in partnerskih držav v teh regijah so na voljo v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije.

4.2 SODELOVANJE Z EVROPSKIM VARUHOM ČLOVEKOVIH PRAVIC

Memorandum o soglasju, ki sta ga leta 2008 podpisala EIB in Evropski varuh človekovih pravic, določa podlago za dve stopnji pritožbenega mehanizma EIB, in sicer notranjo (EIB-PM) in zunanjo (Evropski varuh človekovih pravic). Ta mehanizem je leta 2010 po obsežnem javnem posvetovanju odobril Svet direktorjev EIB. Zagotavlja skupno razumevanje namena in doslednosti pritožb na notranji in zunanji ravni, s posebnim poudarkom na:

- obstoju učinkovitega notranjega pritožbenega mehanizma (EIB-CM), ki obravnava pritožbe, ki so jih EIB predložile zunanje stranke po vseh poslovnih enotah EIB;
- v zvezi s pritožbami, ki se nanašajo na financiranja zunaj EU, vključno z zunanjimi mandati, se Evropski varuh človekovih pravic zavezuje, da bo sistematično uporabljal pristojnost lastne pobude za obravnavanje pritožb, kadar pritožnik ni državljan ali prebivalec EU;
- obsegu pregleda Evropskega varuha človekovih pravic, ob priznavanju mehanizma EIB-CM kot zahtevanega prednostnega pristopa.

V letu 2016 Evropski varuh človekovih pravic ni prejel nobenih pritožb zoper dejavnosti EIB v regiji zunanjih posojil.²

Sedanja politika pritožbenega mehanizma EIB določa, da si mora EIB prizadevati za redno pregledovanje mehanizma. Sedanji pregled, vključno z javnim posvetovanjem, naj bi se zaključil konec leta 2017.

4.3 SODELOVANJE Z MEDNARODNIMI FINANČNIMI INSTITUCIJAMI

Sodelovanje z drugimi mednarodnimi finančnimi institucijami je sestavni del dejavnosti EIB in sega od dialoga o institucionalnih zadevah, horizontalnih temah in tematskih vprašanjih ter medsebojnega posvetovanja do okrepljenih oblik operativnega sofinanciranja in delitve dela.

Dialog med mednarodnimi finančnimi institucijami večinoma poteka znotraj specializiranih delovnih skupin, ki se redno srečujejo, da bi si izmenjevale dobre prakse ali obravnavale posebna vprašanja.

Sodelovanje med EIB ter Evropsko banko za obnovo in razvoj (EBRD) na podlagi memoranduma o soglasju iz leta 2012 se nadaljuje. Usmerjevalni odbor, ki mu predseduje Komisija, se je sestal junija 2016. Osredotočil se je zlasti na odziv bank na migracijsko krizo in splošno sodelovanje. EIB in EBRD sta organizirali tudi dva sestanka s skupino za stike, da bi izmenjali mnenja o uvedbi novih projektov v regijah, v katerih obe poslujeta. Poleg tega sta si banki izmenjali informacije o njunem odzivu na migracijsko krizo in drugih temah, ki so v njunem interesu, vključno z vprašanji, ki se pojavljajo v zvezi z offshoringom in na novo oblikovano pobudo EU4Business v regiji vzhodnega partnerstva. Druge mednarodne finančne institucije so sofinancirale 27 projektov, podpisanih leta 2016. EBRD je največja sofinancerka (13 projektov) s sredstvi v višini 1,1 milijarde EUR, kar predstavlja 44 % celotnega obsega sofinanciranja, sledi pa ji Skupina Svetovne banke (sedem projektov), ki predstavlja 32 % celotnega obsega sofinanciranja. Medameriška razvojna banka in razvojna banka Latinske Amerike sta sofinancirali dva projekta (4 %), azijska razvojna banka pa štiri (22 %).²

Sodelovanje med EIB, francosko agencijo za razvoj (AFD) in skupino KfW se zadnja leta še naprej krepi. Leta 2016 je AFD v regijah ELM sofinancirala štiri projekte, za katere je EIB prispevala sredstva v višini 778 milijonov EUR. Skupina KfW je sofinancirala tri projekte, za katere je EIB prispevala sredstva v višini 142 milijonov EUR. Medtem je bil vzpostavljen redni urnik sestankov o politiki/ravni usklajevanja in operativni ravni, kar je olajšalo izmenjavo informacij in preglednost.

Navedene tri institucije tesno sodelujejo tudi v okviru pobude za vzajemno zaupanje. Pobuda za vzajemno zaupanje, ki se je začela izvajati leta 2013, je splošno priznano sredstvo izvajanja politik zunanjega sodelovanja EU. Predvideva, da se vse tri partnerke pobude za vzajemno zaupanje opirajo na eno od njih pri izvajanju nekaterih nalog, ki so na primer povezane s skrbnim pregledom projekta ali nadzorom nabave. Nosilci projektov cenijo posledične poenostavljene postopke. Organi upravljanja in odločanja v partnerkah pobude za vzajemno zaupanje so se seznanili z dokumenti, ki so jih pripravile druge institucije in ki jih uporabljajo za svoje odločitve. Leta 2016 so se nadaljevali pogovori o tem, kako povišati stopnjo delitve in delegiranja dela ter izboljšati ustreznost in učinkovitost pobude za vzajemno zaupanje.

Nov in pomemben dogodek leta 2016 je bila pridružitev treh novih članic, in sicer Azijske banke za investicije v infrastrukturo (AIIB), Islamske razvojne banke in Nove razvojne banke (znane tudi kot banka „BRICS“). Memorandum o soglasju, ki ga je EIB podpisala z AIIB maja 2016 v Pekingu, zagotavlja okvir za nadaljnjo krepitev odnosov med EIB in AIIB na področju skupnega financiranja upravičenih poslov, izmenjave znanja in vzpostavitve rednih srečanj na visoki ravni.

Sodelovanje multilateralnih razvojnih bank obsega ne le več delovnih skupin in pobud, ki zajemajo najrazličnejša vprašanja (podnebje, infrastruktura, finance, tveganje, merjenje rezultatov, naknadno ocenjevanje, upravljanje dolga itd.), ampak še naprej tudi tesno sodelovanje na najvišji ravni. Leta 2016 so se razprave med multilateralnimi razvojnimi bankami na visoki ravni osredotočale na glavne teme razvojne agende, in sicer kako skupaj povečati podporo multilateralnih razvojnih bank podnebnim ukrepom in prispevati k ciljem trajnostnega razvoja. Še ena ključna tema za sodelovanje multilateralnih razvojnih bank v letu

2016 je bilo odpravljanje posledic begunske krize in prisilnega razseljevanja. Ustanovljena je bila posebna delovna skupina multilateralnih razvojnih bank za opredelitev in merjenje mobilizacije in usmerjanja sredstev zasebnega sektorja s strani multilateralnih razvojnih bank. Multilateralne razvojne banke so na podlagi priporočil skupin G7 in G20 sodelovale tudi pri proučevanju načinov za optimizacijo svojih bilanc stanja in povečanje svoje posojilne zmogljivosti v podporo razvojnim ciljem.

EIB je na podlagi memoranduma o soglasju, ki ga je podpisala z UNIDO, IFAD in FAO, tudi še naprej krepila vezi s sistemom ZN. EIB in UNDP sta memorandum o soglasju podpisala oktobra 2016. To partnerstvo se tematsko osredotoča na odzivanje na podnebne spremembe, odzivanje na razmere med krizo in po njej, migracijsko krizo ter spodbujanje vključujočih trgov in podjetništva. Aprila 2016 je bil sporazum podpisan tudi z UNOPS. To partnerstvo bo obema institucijama omogočilo, da premagata stalne izzive na področju trajnostnega razvoja, zlasti v šibkih gospodarstvih, pa tudi na področju podnebnih sprememb in povečevanja zmogljivosti zasebnega sektorja za spodbujanje rasti in sprememb.